

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINJEVA ULICA 8 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izhaja vsak dan opoldne — Mesečni naročnina 6.— lir, za inozemstvo 15.20 Lir

IZKLJUCNO ZASTOPSTVO za oglase iz Kraljevine Italije in inozemstva ima UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

Računi pri poštno čekovnem zavodu: Ljubljana štev. 10-351

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Malta ne dobi oddiha

Odlučno odbiti sovražni sunek pri Mekiliju — Uničena angleška letala

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 1. maja naslednje 699. vojno poročilo:

Sunek oklopnih sil proti našim črtam vzhodno od Mekilija je bil odlučno zavrnjen, sovražnik pa je pustil v naših rokah več ujetnikov in nekaj mrtvih na terenu. Nemški lovci so sestrelili letalo tipa Wellington, na tleh pa zažgali še neko drugo letalo.

Angleška letala so bombardirala Bengazi, niso pa povzročila niti škode na napravah niti zrtev med prebivalstvom.

Oddečki Osi so izvršili dneve in nočne napade na otok Malto, kadar katerim je bilo uničeno letalo tipa Spitfire.

Na Kreti je sovražno letalstvo vrlo nekaj bomb, ni pa javljena nobena izguba.

Premoč Italije

na Sredozemskem morju

Bukarešta, 2. maja. s. Proučilo vojaški položaj v Sredozemlju, ugotavlja tukajšnji tisk, da zdaj ni nobenega dvoma več o popolni nadmoči Italije v primeri z Anglijo. Italijanske pomorske sile so

vzdržale srdite bitke sovražnika in zdaj obvladajo v Sredozemlju položaj ter prevažanje med Tripolisom in Cirenaiko, ter Italijo. Transporti grede redno in v redu potekajo tudi vse druge pomorske operacije Italije. Najbolj zanimiva ugotovitev je pa ta, da se je borbeno sila Italije na morju povečala in ima na razpolago velike vire za borbo proti sovražniku tudi v oddeljenih vodah. Čudoviti uspehi italijanskih podmornic vzdolž ameriške obale dokazujejo kako velika je življenjska moč in borbeno vna italijanskih mornarjev.

Visoko nemško odlikovanje dveh generalov

Operacijsko področje, 2. maja. s. (Poročilo posebnega dopisnika agencije Stefani.) Letalska brigada generala Paola Cassina Negonija in Venčeslava d' Aurelia je feldmaršal Kesselring odlikoval z Železnim križcem 1. in 2. razreda zaradi vnetega uveljavljanja pri sodelovanju med italijanskimi in nemškimi letalskimi silami pri zavzetju Cirenaike in v sedanjih letalskih akcijah na marmariški fronti.

Zgodovinski sestanek pri Solnogradu

Dva dneva prisrčnih razgovorov med Ducejem in kancelarjem Hitlerjem — Navdušene ovacije nemškega prebivalstva Duceju — Neomajna volja obeh zavezniških narodov za zmago

Rim, 1. maja. s. Duce in Hitler sta se 29. in 30. aprila sestala v Solnogradu. Razgovori so potekali v duhu tesnega prijateljstva in neporuškega bratstva v orožju obeh narodov in obeh voditeljev. Zaključili so se v znamenju popolne istovetnosti pogledov glede na položaj, ustvarjen s sijajnimi zmagami sil trojnega pakta, kakor tudi glede na nadaljnje vodstvo obeh narodov na političnem in vojaškem področju. Ob tej priložnosti je bila še enkrat odlučno potrjena zavezništvo Italije, Nemčije in njenih zaveznikov, da si zagotove dokončno zmago z vsi sredstvi, s katerimi razpolagajo. Političnih razgovorov sta se udeležila tudi italijanski zunanji minister grof Ciano in nemški zunanji minister v Ribbentrop. Oba zunanja ministra osi sta ob tej priložnosti razmotrivala pereča vprašanja zunanje politike. Vojaških razgovorov se je z italijanske strani udeležil šef italijanskega generalnega štaba general Cavallero, z nemške pa šef vrhovnega poveljstva nemških oboroženih sil maršal Keitel. Navzoča sta bila tudi italijanski veleposlanik v Berlinu Dino Alfieri in nemški veleposl. v Rimu v. Mackensen.

zila tudi oba zunanja ministra grof Ciano in Ribbentrop. Intimna večerja je zaključila prvi dan sestanka Duceja in Führerja.

Vojaški razgovori

Dne 30. aprila se je Duce v spremstvu šefa vrhovnega poveljstva nemških oboroženih sil maršala Keitla podal k Hitlerju na vojaške razgovore, katerim so z italijanske strani prisostvovali šef generalnega štaba Cavallero, italijanski vojaški ataše v Berlinu divizijski general Marras in brigadni general Gambin, z nemške strani pa maršal Keitel, maršal Kesselring, topniški general Jödl in nemški ataše v Rimu general v. Rintelen.

Sestanek obeh zunanjih ministrov

Istočasno sta se sestala tudi zunanja ministra grof Ciano in Ribbentrop, da bi nadaljevala politične razgovore, katerim sta prisostvovala tudi italijanski veleposlanik v Berlinu Dino Alfieri in nemški veleposlanik v Rimu v. Mackensen.

Sestanek Duceja in Hitlerja se je zaključil pozno popoldne z zaključnim razgovorom o političnem in vojaškem položaju.

Ducejeva brzjoavka

Rim, 2. maja. s. Duce je poslal Hitlerju sledečo brzjoavko:

»Ko se vračam v Italijo, vam želim povedati, Führer, kako dragocena je bila za mene prilika, ki se mi je nudila, da sem mogel z Vami tako globoko izmenjati miselnostjo o političnih in vojaških problemih v sedanjem zgodovinskem trenutku. Popolna istovetnost pogledov, ki sta jo ugotovila tudi na tem sestanku glede vseh problemov, ki vsa jih skupaj proučila, je zame povod za izredno zadovoljstvo in novo zagotovilo za zmago našega orožja. Ponavljajoč naprtnišče zahvalo za gostoljubni sprejem, čigar najboljši živi spomin ponesem v Italijo, vam pošiljam, Führer, svoje tovariške in prijateljske pozdrave.«

Politični razgovori

Sestanek Duceja in Hitlerja je bil v bližini Solnograda, v nekem gradu, ki je bil dan na razpolago gostom nemške vlade. Dne 29. aprila zjutraj je Duce v spremstvu zunanega ministra grofa Ciana in šefa generalnega štaba generala Cavallera ter drugih političnih in vojaških sodelavcev prispel na neko majhno postajo v bližini kraja sestanka. Ob prihodu na postajo ga je pozdravil Hitler, kamor je prišel k sprejemu tudi zunanji minister Ribbentrop, poleg njega pa še vrhovni poveljnik nemških oboroženih sil maršal Keitel, državni vodja Bormann, fiskalni šef dr. Dietrich ter okrožni vodja in državni namestnik dr. Scheel.

Duceja je spremljal kancelar Hitler v grad, kjer ga je sprejel šef predsedniške pisarne, državni minister dr. Meissner. Po obedu, ki so se udeležili tudi osebe iz spremstva, je bilo vse popoldne posvečeno političnim razgovorom, ki sta se jih udele-

Na predvečer novih zmag

Zgodovinski pomen solnograškega sestanka

Berlin, 2. maja. s. Opozarjajoč na važnost zgodovinskega sestanka v Solnogradu pripominjajo pristojni berlinski krogi, da komunikacije, ki je bil ob tej priložnosti izdan, mnogo pove za onega, ki zna čitati. Medtem ko so na sovražni strani, kakor se je zgodilo ob priliki sestanka med Churchillom in Rooseveltom, taki sestanki v zvezi s hudimi porazi ali s poslabšanjem položaja, se šefi Osi periodično sestajajo, da ugotovijo položaj in določijo program za akcijo.

V sedanjem primeru je prišlo do sestanka spriči položaja, ki ga obeležujejo važni vojaški uspehi, kakor polom angleške ofenzive v Severni Afriki, izredno učinkovite letalske operacije nad Malto, izjalovljenje sovetske ofenzive in veliki novi uspehi Japoncev. Pomlad je zopet tu in medtem ko podmornice Osi potaplajo sovražne ladje na morjih, se nemške, italijanske in zavezniške čete pripravljajo, da zopet prčno zmagoviti pohod. Prav na večer pred novimi zmagovitimi bitkami sta se Mussolini in Hitler sestala, da proučita položaj, se pogovorita in odločita.

Kakor vedno, je bil objavljen samo kratek komunikacije, ki pa je po vsebini popol-

noma izčrpen in popoln ter je brez dvoma bolj razumljiv in zgovoren ko navdušena in retorična poročila, ki jih navadno objavljajo zavezniki po vsakem sestanku in ki jih je mogoče tako lepo ironično analizirati. Tudi kronika o sestanku je precej kratka in trezna, kar bo sililo anglososke komentatorje iz izčrpano fantazijo, kakor izjavljajo ironično v Berlinu, k večjemu naporu kakor običajno pri postavljanju domnev in iluzionističnih sklepov.

Kdor je bil tako srečen da se je lahko udeležil maloštevilnih zunanjih manifestacij ob tej priliki, je lahko ugotovil dvojje: predvsem to, da je bil Duce povsod sprejet z odkritim, izredno pomembnim navdušenjem. Tisoč Nemcev so ga ob prihodu navdušeno pozdravljali z vzklikom »Heil!« Ta topli pozdrav je izražal čustva, ki precejvajo nemški narod, ker se zaveda, da precejvajo nemški narod, ki je častda deleža Italije, ki je — kakor je v nedeljo izjavil Hitler — pod vodstvom človeka, poslanega od Previdnosti, dala in se daje svoj prispevek k stvaritvi nove Evrope in s tem k stvari zapadne civilizacije. Druga ugotovitev je ta, da sta bila po dolgem razgovorih oba voditelja očitno zadovoljna.

Prvi odmevi v nemškem tisku

Boleč dogodek za sovražnika — Neločljiva solidarnost

Berlin, 2. maja. s. Listi obširno komentirajo zgodovinski sestanek v Solnogradu. »Deutsche Allgemeine Zeitung« piše, da vodijo sile Osi s svojimi zavezniški borbo gigantne obzornosti in z osredotočenjem vseh sil, kakor so dostoj v zgodovini še ni zgodilo. Sestanek v Solnogradu izraža strnjevanje vseh energij narodov Osi in njihov prijateljtev do vrhunca. Neomajna odlučitev in uporaba vseh sredstev za dosego zmage, to je bilo geslo, ki je bilo vodilo pri sestanku. Sestanek je bil spriči izredno jasnega vojaškega položaja, za katerega so značilne sijane zmage sil trojnega pakta in ki predstavljajo navdne dragocene pogoje za bodoče akcije. Hitler je nedavno v Reichs-

met z ozemljimi bivše kraljevine Jugoslavije, ki so bila anektirana ali okupirana, tagu očrtal izredne stvaritve nemških in zavezniških čet na vzhodni fronti, kjer se je Stalinova zimska ofenziva, ki je bila prvata ofenziva obupa, popolnoma izjalovila. Nič manj izpodbudno je stanje na sredozemski fronti. V tesnem sodelovanju so italijanski in nemški vojski vseh vrst orožja onemogočili ogromni vojaški napor angleške imperija. Evropski prostor od vzhoda do zapada in v Sredozemlju je pod varno stražo sil Osi, medtem ko na oddaljeni fronti vzhodne Azije dosega Japonci kar naprej nove uspehe. V sovražnem taboru, zaključuje list, beležijo dogodek v Solnogradu z očitno nervoznostjo in so izredno vznemirjeni spriči trdnega zaupanja in nesurotljive volje, ki jo ima Ose glede zmage.

»Börsen-Zeitung« poudarja, da so bili vsi sestanki med Ducejem in Hitlerjem vedno izraz živga in tesnega sodelovanja obeh držav in da je bilo to sodelovanje vedno izredno učinkovito in vedno tudi izredno boleče za sovražnika. Za nemški in za italijanski narod so besede, s katerimi je bila zopet potrjena neločljiva solidarnost Osi, popolna istovetnost v pogledih na bodoče vodenje vojne in neomajna volja za zagotovitev zmage popolnoma jasna, medtem ko naj bodo za sovražnika sverilo.

Zadoščenje na Madžarskem

Budimpešta, 2. maja. s. Večerne izdaje madžarskih listov objavljajo na prvih stra-

neh z mastnim tiskom komunike in poročilo o zgodovinskem sestanku v Solnogradu. Razgovori med Ducejem in Führerjem, piše poluaradni »Budapesti Ertesito«, morajo imeti na Madžarskem nujno največji odmev. Tudi s tem sestankom kakor na prejšnjih, je bilo samo potrjeno popolno in najožje sodelovanje, ki obstoja na političnem in vojaškem področju med Italijo in Nemčijo. Zavezniki osei se lahko samo radujejo spriči sestanka med obema voditeljema, katerih jasnovidnost je rešila Evropo pred boljševisko nevarnostjo. Sestanek v Solnogradu, zaključuje list, pomeni torej novo važno etapo na pohodu sil Osi in zaveznikov proti končni zmagi.

Velik vtis v francoski javnosti

Pariz, 2. maja. s. Vest o sestanku v Solnogradu med Ducejem in Führerjem, ki je bila objavljena zelo vidno v večernih listih, je naredila velik vtis na francosko javno mnenje. V pristojnih pariških krogih epozarjajo na važnost sestanka in podčrtavajo popolno istovetnost pogledov, ki obstoje med obema silama Osi tako v političnem kakor v vojaškem pogledu.

Madžarski viceregent vojni prestovoljec

Budimpešta, 2. maja. s. Madžarski viceregent Stefan Horthy se je vpisal med prestovoljce, kar ustreza plemenitim vojaškim tradicijam madžarskega naroda. Dodajen je bil kot pilot-oficir nekli eskadrilji lovcev.

Filov pri kralju Borisu

Sofija, 2. maja. s. Bolgarski kralj Boris se je vrnil v Sofijo s potovanja po Traciji, kjer je obiskal več krajev. Takoj po prihodu v glavno mesto mu je poročal ministrski predsednik in zunanji minister Filov.

Nemški policijski oficirji na študiju v Rimu

Rim, 2. maja. s. Nadaljnja številna skupina oficirjev nemške policije je dospela večeraj v Rim in bo obiskovala žesti tečaj o organizaciji in funkcioniranju policijske službe v Italijanski Afriki. Kakor prejšnji se bo tudi ta tečaj vršil v šoli policijskega zbora Italijanske Afrike.

Volilna zmaga japonske vlade

Tokio, 2. maja. s. Potrjujejo se večti, da so kandidati »Društva za podpiranje krone« dobili večino glasov v 61 volilnih okrožjih, kjer je bilo izvoljenih 188 poslancev te skupine in 44 neodvisnih poslancev.

Osvojeni kmetje v Ukrajini

Budimpešta, 2. maja. s. Iz vojaškega vira se dozna, da se je na ozemlju Ukrajine, ki je bilo poverjeno madžarskim četam, kmečko prebivalstvo, osvobojeno izpod boljševiskega terorja z obnovljenim zaupanjem vrnilo k poljkim delom. Novo upravno organizacijo in odpravo sistema kolhozov, s katero so bili kmetje oropani zemlje in njenih pridelkov, je prebivalstvo sprejelo z velikim veseljem. Ukrajinski kmetje sodelujejo s svojim delom pri izvajanju načrta agrarne obnove v Ukrajini. Vojaški organi, ki so na čelu uprave pokrajine, so že poskrbeli za razdelitev posejdnih strojev in semen. Poudariti je treba tudi popolno sodelovanje med ukrajinsko narodno stražo in madžarskimi četami. V raznih očiščevalnih operacijah proti boljševiskim partizanom, ki so se vgnezdili v ukrajinskih gozdovih, in ki motijo v nekaterih predelih mirno delo kmetov, je ukrajinska narodna garda učinkovito sodelovala z madžarskimi četami.

Proces v Ankarli

Ankara, 2. maja. s. O popoldanski razpravi proti atentatorjem na von Papena je težko poročati, ker se je razprava razbilmila v prerakevanje med sojetskimi obtoženci in obema turškima obtožencema ter zaslišanimi pričami. Sovjetski obtoženci so s peklensko spretnostjo zavedli razpravo, da se je izgubila v večurnih brezveznih podrobnostih, a vendar jim ni uspelo dokazati svoje neodgovornosti.

Racioniranje tobaka na Norveškem

Berlin, 2. maja. s. Od 1. junija bo racioniran tobak tudi na Norveškem. Določena je najvišja količina 160 cigaret in 200 gramov tobaka za pipo na mesec za vsakega odraslega. Minimalna racionirana količina znaša 50 cigaret in 75 gramov tobaka na mesec.

Obnovite naročnino!

Nemško vojno poročilo

Napadi na važna sovjetska mesta in angleška pristanišča

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 1. maja. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Na vzhodni fronti so omogočili naši krajevni napadi nadaljnje zboljšanje fronte. Krajevni napadi sovražnika, ki so jih popirali oklopni vozovi, so bili brezuspešni. Na Laponskem in na frontji ob Murmansku so nemške in finske čete odbile več napadov s hudimi izgubami sovražnika.

Bojna letala so napadla podnevi in v noči na 1. maj vojaške cilje v Sevastopolju, Novorosijsku in Petrogradu, kjer so povzročila velike eksplozije in požare.

V bojih v zraku je bilo večeraj sestreljenih 53 sovjetskih letal, 3 nadaljnja pa so bila uničena na tleh.

V severni Afriki je bilo v obrambi pred angleškimi izvidniškimi sunki ujetih več angleških vojakov.

Letališča na otoku Malti so bila podnevi in ponoči uspešno bombardirana. Bojna letala so v pretekli noči uspešno napadla pristanišča naprave in ladjevalnice ob angleški vzhodni obali.

Nadporočnik Rück in podoficir Quandt v oddeleku za daljne izvidniške pelete sta se pri uspešni izvedbi važnih izvidniških nalog proti Angliji, odlikovala s posebno drznostjo.

Hude sovjetske izgube na finskem odseku

Helsinki, 2. maja. s. Na vzhodni fronti Karelije sovjeti kar naprej napadajo v raznih odsekih, a so povsod odbiti z izredno velikimi izgubami na ljudeh in na materialu. V južnem odseku proti Manseku so pričeli sovjeti po močni topovski pripravi z napadom, ki se je izjalovil spriči reakcije finske pehote. Sovražnik je izgubil mnogo vojakov. Z enakim rezultatom se je končal sovražni napad, ki ga je sovražnik izvedel pri Uhpuiju z manjšimi silami. Pri Louhiju nadaljujejo boljševiski s svojimi

Kitajska odrezana od zunanje pomoči

Daljnosežne posledice padca Lašia — Birma je za Angleže izgubljena — Hude skrbi v Londonu

Zeneva, 2. maja. s. Londonski dopisnik lista »Swiss« poroča, da je bil zasedbo Lašia zadan hud udarec vsem nadam, ki so jih Angleži še imeli glede odpora Birme. Pristojni angleški krogi priznavajo, da je ta poraz pripisati političnim in strateškim zmotam iz preteklosti. Birmansko prebivalstvo je pomagalo Japoncem, kakor je le moglo, in obramba Birme, ki je bila osnovana na možnosti izkoriščanja pristanišča v Rangunju, je bila onemogočena z zasedbo tega mesta po Japoncih. Padec Ranguna ter letalska in pomorska nadmoč Japoncev so onemogočili Angliji oskrbovanje tega prizorišča vojne in posledica tega je bila kmalu vidna. S strahom se v Londonu zdaj vprašujejo ali bodo zmote iz preteklosti še naprej vplivale na bodočo vojno operacijo in na politični in strateški položaj v Vzhodni Aziji.

V svojih uvodnih podarjajo londonski listi, da je izguba Birme dogodek, katerega posledice bodo za Kitajce zelo hude. Udarec je tem bolj hud, ker vlada v Čungkingu ne razpolaga s težko industrijo, ki bi nadomestila proizvode, katere so dostej pošiljali Angleži. Predvedavajo izgubo Birme, so Anglosasji že naredili načrt za gradnjo ceste, ki naj bi vezala Kitajsko z Indijo preko pokrajne Asam. Ta cesta pa bi vodila preko visokega gorovja in treh rek in končno gre samo še za načrt, katerega uresničenje je zahtevalo dolge mesece dela.

Bangkok, 2. maja. s. Po poročilu iz Čungkinga so v teku borbe med kitajskimi in japonskimi četami pri Hsanziju, se-

vernozapadno od Lašia. Vzdolž železniške proge na tem ozemlju so Japonci napadli Kiojukse, 20 km južno od Mandalaya.

Indijska odklonitev

Bangkok, 2. maja. s. Iz Alahabada poročajo o vsebini o-mutka resolucije, ki je bila predložena na sestanku odbora za vseindijski napredek pretekli petek. Spomenica pravi:

»Zaradi naravne krize in po izkušnjah pri pogajanjih s Crippsom kongres ne more vzeti v poštev nobenih načrtov in predlogov, s katerimi bi se ohranila tudi le delna kontrola angleških oblasti nad Indijo. Ne samo interesi Indije, temveč tudi varnost Anglije ter interesi miru in svobode na svetu zahtevajo, da Anglija opusti svojo oblast nad Indijo. Samo na osnovi neodvisnosti se Indija lahko pogaja z Anglijo.«

Japonsko prodiranje v drugih predelih

Manilla, 2. maja. s. Japonske čete so zasedle sovražne položaje pri Pinatubi ob meji med pokrajinami Pampagna, Tariat in Zambales. Pomorski predeli južnega dela otoka so zopet v normalnem stanju. Japonske čete so očistile ta predel od preostalih sovražnih čet. Japonske čete so se potem izkrcale z uspehom v bližini Poloka na južni zapadni obali Mindanaua in so 1. maja zasedle Avang, 15 km južno od Kotabatua. Japonsko letalstvo je napadlo v nizkem poletu sovražne čete in kolone motornih vozil v ravnini Kotabatua.

Zvezni Tajnik si je ogledal sportne naprave Razgovarjal se je z društvenimi odborniki in jih spodbujal pri delu za obnovo sportnega dela v Ljubljanski pokrajini

Ljubljana, 2. maja. Glede na bližnjo obnovo sportnega dela v vseh osebkih sportnega življenja je Zvezni Tajnik dr. Orlando Orlandini, da bi se pripravil o dejanskem stanju sportnih naprav v Ljubljani, te dni začel z natančnimi pregledi teh naprav. Zvezni Tajnik je bil v družbi zaupnika Conia.

Državnim upokojevcem v vednost

V svrhu sistemizacije državnih upokojencev bodo v kratkem blagajne, ki izplačujejo pokojnine, poslane vsakemu upokojujencu in upokojujenci (vdovam) tiskovino za izjavo, ki jo je priredil Visoki komisariat za Ljubljansko pokrajino.

- Vsak uživalec pokojnine bo moral svoji izjavi priložiti: 1. svoj rojstni list; 2. očetov rojstni list ali pa materin rojstni list, če je oče nepoznan; 3. izkaznico o občinski pristojnosti (domovnico) in 4. potrdilo občine o svojem stalnem bivališču.

Domovnica, t. j. izkaznica o občinski pristojnosti, in potrdilo o stalnem bivališču morata biti izdana dvojezično, t. j. v italijanskem in slovenskem jeziku ali pa samo v italijanskem in novejšega datuma. Izdani ne smeta biti pred letom 1942.

Potrdila o prejšnji pristojnosti (domovnice) pod točko 1. ni potrebno priložiti, ne bo pa odveč, če ga kdo priloži.

Domovnico more izdati v vsakem primeru le pristojna občina. Vse priloge k tej izjavi so po točki 8. in 9. čl. 6 zakona o takšnih prostih taksah. Če kdo priloži namesto izvornih listin njih prepise, mora prekrbeti overovljene prepise pri sodišču (takse prosto). Priporočamo slednje.

Kdor v 15 dneh po prejemu obrazca ne bo predložil izjave s prej navedenimi štirimi prilogami izplačilni blagajni, mu bo blagajna izplačilo prejemkov ustavila.

Opozarjamo torej vse upokojevence in upokojujence, da si manjkajoče listine čimprej priskrbijo.

Vsem tistim, ki potrebujejo izpiske iz matičnih knjig z Gorenjskega ali Štajerskega, v vednost:

Matične knjige za kraje, ki spadajo pod sedanji upravni razdelitev po okraju Radovljica, se nahajajo sedaj v Radovljici, Kreis-Spinnenamt in Radmannsdorf.

Matične knjige za kraje, ki spadajo sedaj pod kranjski in kamniški okraj, se nahajajo vse v Kranju (Zentralmatrizenamt, Krainburg).

Matične knjige za kraje, ki spadajo pod sedanje Štajersko (vsa lavantinska škofija in del Dolenjske), se nahajajo na sedežih tistih upravnih občin.

Stroga kazen za krivo pričevanje

Še strožje pa je bil kaznovan tisti, ki je pričel nagovarjal h krivemu pričevanju

Ljubljana, 2. maja

Pri ugotavljanju obtoženčeve krivde so sodiški navezani predvsem na izpovedi prič, mnenja izvedencev in druga dokazna sredstva. Neodvisno od volje obtoženca mora kazenski sodnik stremeti za tem, da se preko dokazil, ki so mu na razpolago, čim bolj približa resničnemu dejanskemu stanju. In ker je to mogoče le s pomočjo tretjih oseb, stoji in pada vsa pravičnost sodstva z resničnostjo teh oseb. Če naj sodišče izpolni svojo nalogo nepristransko, se mora zanesti na izpovedi prič in mnenja izvedencev kot resnična. Zato vsaka država najstrožje kaznuje krivo pričevanje. Še strožje pa na krivo pričevanje potrjeno s prisego. Obtoženec se sme braniti kakor ve in zna in ga sodišče za njegove izjave, čeprav so lažne, ne more klicati na odgovor. Priča pa ne. Zakon ji v določeni primerih priznava pravico, da se odpove pričevanju ali da odkloni odgovor, če pa priča in če odgovarja na stavljena vprašanja, mora govoriti čisto resnico.

Starejši kazenski zakonik so krivo pričevanje in krivo prisego uvrščali med prevar. Po svoji naravi pa ta delikta ne spadata sem in jih zato moderni zakoniki opredeljujejo samostojno ocenjujoč jih kot kazniva dejanja zoper pravosodje. Naš k. z. ju obravnava v § 144 do 148 in so zagrožene zelo stroge kazni. Navadna izpoved pod prisego se kaznuje z robijo do 5 let, posebno kvalificirana pa celo z do smrtno robijo. Gre v tem primeru za krivo prisego z namero, da bi bil obtoženec obsojen na smrt in se obsojda izvrši. Če izpovedi, izvedenca, prevajalca ali tolmača ni bila potrjena s prisego, je krivo pričevanje kaznovano s strogim zaporom do 5 let. Obenem mora sodišče izreči izgubo častnih pravic.

Podobno strogo je tudi italijanski kazenski zakonik. Krivo prisego podano po stranki pred civilnim sodiščem kaznuje z zaporom od 6 mesecev do 3 let. Enaka kazen je zagrožena za krivo pričevanje pred sodiščem in za lažno izvedniško mnenje. Toda v ožjih okoliščinah se kazni smatrnaj stopnjuje. Če je bil obtoženec na podlagi krive izpovede obsojen na zapor do 5 let, je tisti, ki je krivo pričal kazniv z zaporom od 1 do 5 let, če je bil obsojen na zapor nad 5 let, je krivo pričevanje kaznovano z zaporom od 3 do 12 let, če je bil obsojen na do smrtno robijo, je krivo pri-

čevanje kaznovano z zaporom od 6 do 20 let, če pa je bil obtoženec obsojen na smrt, je krivopričevalec kazniv z do smrtno robijo.

ZA 76 LIR SE JE DAL PREGOVRTI. France L. je že 28 let star in doslej še ni bil kaznovan. Občina je o njemu napisala, da je na dobrem glasu, toda to mnenje je sedaj sam pokopal, ko se je dal pregovoriti Jožetu J., da je zanj v neki kazenski pravdi krivo pričal. Pred sodišču je stopil nasmejanega obraza, prepričan, da ne bo hudega. Smeh pa mu je kmalu zgubil in se spremenil v presenečenje. France je vse priznal, le o višini zneska, ki naj bi ga bil prejel za krivo pričevanje, ni hotel dati dolgo pravega odgovora. Končno je le obstal, da mu je Jože obljubil 76 lir.

Jože pa je zanimal, da bi ga bil nagovarjal, češ da se mu je France sam ponudil. Tudi o podkupnini ni hotel nič vedeti. Toda tajejnemu ni pomagalo spričo odkritosrčne izpovedi Franceta.

Po § 146 je sodnik poedinec okrožnega sodišča obsodil Franceta kljub vsem olajšilnim okoliščinam na 4 mesece strogega zapora nepogojno. Jože pa je bil v zvezi s § 34 kot nasvovatelj kaznovan na 6 mesecev strogega zapora tudi nepogojno. Oba izgubita častne pravice za dobo 1 leta.

Ta čas, ko je čakal na grofa

33 letni kovač Stane iz Most je bil že večkrat kaznovan. Svoji stroki je že dal slovo in se zadnje čase udinjal kot hišnik. Kaže pa, da mu tudi ta zaposlitev ni donasala toliko, kakor si je želel in da je iskal še postranskih zaslužkov. Pred sodnikom je včeraj odgovarjal zaradi poskusa tatvine dragocene kožuhovalne suknje.

Obtoženec, ki je nastopil v sodni dvorani v borni obleki, je nekdo »čakal« v ljubljanski kavarni na samega grofa Auersperga. Toda brčkone je imel grof važnejša opravila, kakor sestati se s Stanetom v kavarni. Stane ga je čakal zaman, čeprav je bil ob kozarcu vina zelo potrpežljiv. Nazadnje pa se je le naveličal in stopil po hiši. Naenkrat se je znašel v hotelski veži med foteli in p'salnimi mizami. Potek Stanetovega romanja naprej ni dosegel, ve se le, da ga je nenadoma nek uslužbenec zagledal v četvi dragocenj kožuhovalni suknji, med tem ko je njegova že močno

odrgnjena visela na obešalniku. Uslužbenec je Staneta kratkoma pograbil za vrat, mu sleknel suknjo, oblekel njegovo in poklical policijo.

Tatvine Stane ni tajil, zaradi dobavitve nekih listin pa je bila razprava preložena.

Oče, sin in zet obsojeni zaradi tatvin

V četrtek so se pred sodnikom poedinec okrožnega sodišča zagovarjali zaradi tatvin in prikrivanja ukradenega blaga oče, sin in zet. Najpoddjetnejši med njimi je bil zet, dočim se je sin začel šele uvajati, oče pa je služil za skladiščnika. Skupno z njimi je sedel na zatožno klop tudi zaradi tatvine nek brezposelni natakatar.

Obtožnica jim ni očitala velikih tatvin. Bili so bolj priložnostni tatilci, ki so se zadovoljili z vsem, kar jim je slučajno padlo pod roko. Ukradli so celo stvari, s katerimi si niso znali mnogo pomagati. Državni tožilec je dolžil zeta, da je v družbi z dvema drugma moškima marca letos izjavil v lažnim pismom od Sebal Marije kovčeg, last Jožeta Pernata. V kovčegu je bilo mnogo perila in oblek v skupni vrednosti 2500 lir. Izvabljene predmete je obtoženec nato skupno s soobtoženim natakaterjem prodal po zelo nizki ceni zanimancem. Zet, ki mora skrbeti za dva otroka in je po poklicu delavec ter je bil že večkrat kaznovan, je skupno s sinom sunil na škodo tvrdke »Kovina« svezenj

60 letnica glasbene šole GM

V proslavo tega lepega jubileja bo prirejen propagandni teden pod geslom: Učite se glasbe

Ljubljana, 2. maja. To je naslov propagandnega tedna, ki ga je pripravila Glasbena Matica ljubljanska v proslavo 60letnice obstoja svoje glasbene šole. Šola Glasbene Matic je bilo ustanovljena 9. novembra 1882. leta in od takrat dalje deluje z najlepšimi uspehi nepretrgoma polnih 60 let. Zasluge šole Glasbene Matic za naš glasbeni razvoj, posebno pa še za glasbeno izobrazbo našega naroda, so v resnici velike, saj nam je v glasbenem pogledu vzgojila najmanj dva rodova. Statistika šole dokazuje, da jo je posočalo v 60 letih nad 25.000 gojencev, če jih računamo po osebah, če bi jih pa računali po predmetih, bi to število naraslo na nad 40.000, da je začela delovati šola Glasbene Matic v zelo skromnih razmerah in je število njenih gojencev za naše razmere zelo veliko. Veliko in pomembno pa je tudi število onih, ki so izšli iz šole Glasbene Matic in se posvetili glasbi kot življenjskemu poklicu, ki je bil v prvih začetkih še malo cenjen, danes pa uživajo glasbeni sloves prvih in najuglednejših kulturnih delavcev vsakega naroda in tudi pri nas.

60letnico svoje glasbene šole hoče praznovati Glasbena Matica na skromen, toda najlepši način s tem, da pokaže uspehe svojega sedanjega in prejšnjega dela. S svojimi najodličnejšimi bivšimi gojenci, sedanjimi glasbenimi veljaki in stebri našega koncertnega udejstvovanja, bo priredila velik umetniški solistični koncert, s sedanjimi svojimi mladimi gojenci pa vrsto javnih produkcij, vse pod naslovom: »Učite se glasbe« in v naslednjem redu:

V petek, dne 8. maja t. l. ob pol 18. uri v mali filharmonični dvorani predavanje ravnatelja Karla Mahkota: »60 let šole Glasbene Matic«. Predavanje bo podalo pregled dela, ki ga je v tej dobi, kljub raznim zaprakam in težavam, z uspehom dovršila in ga še vrši naša Glasbena Matica.

V ponedeljek, dne 11. maja t. l. bo ob 17.30 prva javna produkcija gojencev šole Glasbene Matic v mali filharmonični dvorani, na kateri bodo nastopili gojenci solopjevskega, klavijskega in violinskega oddelka ter dramatične šole.

General Nedić o Hitlerjevem govoru

Srbski ministri predsednik general Nedić piše k zadnjemu Hitlerjevemu govoru med drugim: Iz Hitlerjevega govora odmeva samozavest, realnost in neomajna vera v končno zmago. Če presojamo sedanji vojaško politični položaj v Evropi nam postane šele jasno, kako pravilni so zaključki velikega vodje tako na političnem kakor tudi na vojaškem polju.

Anglija je imela edini izhod, da bi se izognila sigurnemu porazu: zmago sovjetov v minili zimi. To se pa ni zgodilo. Tudi zadnje nade na zmago rdečih so splavale po vodi. Sovjeti so v minuli zimi žrtvovali v nesmiselnih in neupešnih napadih čvrt svoje armade. Naše ljudstvo pravi, da vrag vedno pride po svoje. Zdej je torej na vrsti Anglija. Niti vsakdanje laži, niti intrige, niti tulenje vseh radijskih postaj ne bo moglo odvrniti usode.

Anglija je storila dve nespodobni napaki, prvo s tem, da je izdala Francijo, drugo pa, da je izdala Japonsko. Nastala nov svet in stari kapitalistični narodi na zapadu tega niso razumeli. Zvezali so se s komunistom, framacizmom in židovstvom, da bi rešili stare čase. Kolikoli lahkomišelnost in kolikoli politična netaktnost kakor da bi mogel kdo zavreti kolo usode. Lahko rečemo, da vojda Velike Nemcije nikoli ni govoril bolj stvarno, odkritosrčno in prepričevalno. Nobene kompromisne rešitve ni.

Po pregledu ogromnega oboroževanja Nemcije zaključuje Nedić svoje razmišljanje takole: »Na čigavi strani bo torej zmaga? To je jasno. Veliki Vodja je to že povedal. In kar je povedal on je sto odstotna resnica: Nemčija bo zmaga in z njo nova doba, nova Evropa in srečnejše življenje evropskih narodov.

Riževi otrobi za živinsko krmo

Prehranjevalni zavod Vis. Komisarjati za Ljubljansko pokrajino objavlja: Od ponedeljka 4. t. m. dalje se bodo delili riževi otrobi v skladiščih Kmetijske zadruge v Maistrovi ulici 10, nakaznice pa bo izdajal urad za razdeljevanje mleka istotam. Mlečni producenti, ki bivajo na področju mestne občine ljubljanske, dobe nakaznice za proti predložitvi nove prijave vseh njihovih strank (t. j. odjemalcev mleka). Tozadnevne tiskovine so jim na razpolago v Uradu za razdeljevanje mleka v Maistrovi ulici 10, pri »Prevozu«, oisek za mleko, v Gradišču 2 (prej Obrt-

okroglega betonskega železa v teži 64,50 kg, tako da je imela tvrdka 190 lir škode. Tatvino sta izvršila že konec 1. 1940. Decembra istega leta je zet ukradel neznan osebi s koleasa aktivko, v kateri je bilo zmletno meso, nekaj piškotov, igel za koleasa in stare rokavice. Januarja lani je odnesel Zohtji Fortunovi v tovarni Vojnovič smezke. Oktobra 1940 je zmnaknil pred vinotočem Bujasa s koleasa Matevža Dremlija aktivko, vredno 76 lir. Obenem z aktivko je odnesel tudi razglednice v bloku in voščilne vizitke v skupni vrednosti 456 lir.

Natakarija je obtožnica dolžila razen prodaje ukradenih predmetov tudi tatvine v gostilni »Štefan« na Miklošičevi cesti. Rudolfu Virantu je tamkaj ukradel s točilne mize aktivko, v kateri je bilo nekaj perila, brivski aparat in drugo.

Vsi obtoženci so dejanja priznavali, le oče se je izmotal, češ da kradek samo sin in zet, on pa ima z njima le sitnosti. Sodnik mu pa ni verjel in vso družico obsodil.

Zet je bil obsojen zaradi 3 tatvin na 5 mesecev strogega zapora, 45,60 lire denarne kazni in na 1 leto izgube častnih pravic, sin je bil obsojen zaradi ene tatvine na 1 mesec in 10 dni zavora, oče zaradi prikrivanja ukradenega blaga na 1 mesec zavora in natakatar zaradi tatvine in prikrivanja na 3 mesece in 10 dni strogega zapora ter izgubo častnih pravic za dobo 1 leta.

gelski koncert Pavla Rancigaja, sodeluje violonist Jan Šlajs iz cerkve sv. Petra v Ljubljani. 21.15: Koncert sopranistke Rezičke Lipušček-Koritnikove in tenorista Antona Sladoljeva (pri klavirju Marijan Ant. Pivsek). 22.00: Predavanje v slovensčini. 22.15: Klasični orkester vodi dirigent Manno. 22.45: Poročila in italijanskini.

PONEDELJEK, 4. MAJA 1942-XX. 7.30: Poročila v slovensčini. 7.45: Slovenska glasba — v odmoru (8.00) napoved časa. 8.15: Poročila in italijanskini. 12.15: Trio Prek. 12.40: Tipični orkester vodi dirigent Angelo De Angelis. 13.00: Napoved časa — Poročila in italijanskini. 13.15: Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovensčini. 13.20: Filmska glasba — Orkester vodi dirigent Barzizza. 14.00: Poročila in italijanskini. 14.15: Radijski orkester vodi dirigent D. M. Šijanec — Pisanja na glasbo. 14.15: Poročila v slovensčini. 17.15: Koncert violinista Alberta Dermelja in pianista Marijana Lipovška. 19.00: »Govorimo italijansko« — prof. dr. Stanko Lehen. 19.30: Poročila v slovensčini. 19.45: Klasična glasba. 20.00: Napoved časa — poročila in italijanskini. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovensčini. 20.30: Pesni vojnega časa. 20.45: Radijski orkester vodi dirigent D. M. Šijanec, sodeluje Ksenija Vidali in Franja Golob — operna glasba. 21.30: Predavanje v slovensčini. 21.40: Cvet pesmi. 22.10: Koncert pianista Marcella Barzettija. 22.45: Poročila in italijanskini.

Beležnica

KOLEDAR DANES: Sobota, 2. maja: Atanazij, Evgen JUTRI: Nedelja, 3. maja: Najdba sv. Križa, Aleksander I. papež DANASNE PRIREDITVE KINO Matica: švedski slavček KINO SLOGA: Manon Lescaut KINO UNION: Uničena sreča KINO MOSTE: Praški študent in Ubegli tiger VESELI TEATER: premiera 20. programa ob 18.30 v Delavski zbornici RAZSTAVA SLIK MATIJE JAME v Jankovičevem paviljonu PRIREDITVE V NEDELJO KINEMATOGRAFI NESPREMENJENO VESELI TEATER ob 16. in 18. v Delavski zbornici DEZURNE LEKARNE DANES IN JUTRI: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12 in Nada Komotar, Vič — Tržaška cesta NEDELJSKO DEZUR. ZDRAV. SLUŽBO bo opravljal od sobote od 20. do ponedeljka do 8. zjutraj mestni višji zdravstveni svetnik dr. Franta Mis, Poljsanka cesta 15, telef. št. 32-84.

Sportni pregled

Genova-Torino in Novara-Padova sta najvažnejši tekmi XXIII. kola

Preteklo nedeljo je padla važna odločitev za nadaljnji razvoj italijanskega prvenstvenega nogometnega tekmovanja v diviziji A v Veniciji, po jutrišnjem pa bo enako važno prizorišče drugo veliko obmorsko mesto, Genova. Vodeči Torino mora nastopi v Genovi proti močni Genovi. Tekma bo za Torince nedvomno trd oreh in ni sigurno, ali ga bodo zmogli. Toda s porazom jim grozi sigurna izguba, vsaj trenutno, prvga mesta. Roma bo igrala namreč na svojem igrišču proti Triestini in ji prisodimo brez pomislekov obe točki, kar bi ji zadostovalo za prevzem pionsnega seleža na vrhu tabele.

Med ostalimi tekmami je treba opozoriti na reprizo nedavnega srečanja med Milanom in Venezijo v Milanu. Med tem ko je zadnjič šlo za pokal in so zmagali Milanci, bo tokrat šlo za točko. Ker sta oba nasprotnika »velikega kalibra«, bo tekma nedvomno velik užitek za domače gledalce. Zmaga Milana in poraz Venezije, kar ni brez verjetnosti, bi položaj tukaj za vodečo dvojico še bolj zamotala. Točke se tokrat obetajo tudi najpotrebnejšimi: Atalanti, Napoliju in Modeni, o usodi, katerih še vedno ni padla zadnja besela.

V diviziji B bodo v nedeljo igrali po naslednjem sporedu: v Modeni: Modena-Livorno, v Napoliju: Napoli-Anbrosiana, v Bologni: Bologna-Lazio, v Torinu: Juventus-Liguria, v Genovi: Genova-Torino, v Rimu: Roma-Triestina, v Milanu: Milano-Venezia in v Bergamu: Atalanta-Fiorentina.

V diviziji B bo v nedeljo osredotočeno zanimanje na Novaro. Domača Novara, eden izmed šestorice resnih kandidatov za prvi dve mesti, bo sprejela v goste drugoplasirano Padovo. Izid bo zelo važen za bodoči razvoj položaja v tabeli tako za obe moštvi, kakor tudi za njune tekmece. Bari gostuje v Pratu in bo, verjetno, prinesel domov obe točki, ki bi jih prisodili tudi Vicenzi na domačih tleh proti sicer močni Savoni. Tudi Brescia in Pescara ne bosta imeli velikih težav.

Sporod je naslednji: v Pratu: Prato-Bari, v Vicenzi: Vicenza-Savona, v Udinu: Udinese-Alessandria, v Fiumi: Fiumana-Pro Patria, v Lucii: Lucchese-Pescara, v Novari: Novara Padova, v Sieni: Siena-Reggina, v Bresciji: Brescia-Pisa in v Lodiju: Fanfulla-Spezia.

Umri nam je naš ljubljani mož, dobi oče in brat, gospod štrekelj Ivan uslužbenec drž. železnice Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, dne 3. maja, ob 5. uri popoldne z Zal, kapelice sv. Petra, na pokopališču k Sv. Križu. LJUBLJANA, 2. maja 1942. Zalujoča žena, otroci in ostalo sorodstvo

Maj — »najlepši mesec«

Kakšno vreme smemo pričakovati v tem mesecu po ugotovitvah vremensolovcev o ljubljanskem vremenu v daljši dobi

Ljubljana, 2. maja

Maj je med ljudmi na glasu kot najlepši mesec, nekakšno nasprotje aprila, ki je najbolj očrtnjen. Zakaj je maj prav za prav najljubši mesec, ni tako lahko reči. V vsaj v Ljubljani ni v resnici najlepši. Prijubljen je najbrž kot pomladni mesec, ker je maja že vse zeleno in cvete sadno dreve. V Ljubljanski kotlini začno cveteti jablane šele maja, med tem ko so v nekaterih toplejših pokrajinah, ki leže sicer bolj severno, ob tem času že po večini odcveteli. Šele maja postane pri nas toplejša, da končno lahko odložimo suknje do zime.

Sedanje vreme se pa nam ne zdi majniško. Se vedno je nenavadno hladno. Temperatura je precej pod povprečjem, izračunanim po opazovanjih majniškega vremena v Ljubljani v sedesletjih. Mnogo drevoja še vedno ni ozelenelo. Niti bukvje, ki med gozdnim drevmem zelene prve, še niso povsod oblekle pomladne obleke. Zadnje dni go obilnem snegu, ki pokriva še vedno tudi nižje hribe, je tako hladno, da zimske suknje niso preveč. Slnce se še vedno skriva, da vladajo razpoloženje mračne jeseni.

Maja kot »najljubšega meseca« se ne moremo posebno veseliti tudi zaradi tega, ker je precej deževen. Povprečno je maja več dežja kakor aprila. Tako je maja povprečno 120 mm, aprila pa samo 109. Znano je, da pri nas rado dežuje zlasti v začetku maja, posebno ob florijanovem. Zelo pogosto moti dež gasilске slovesnosti na Florijanovo nedeljo. Včasih je bilo v Ljubljani maja jurjevanje na Gradu; to veselico so morali pogosto prelagati, zaradi majniškega deževnega vremena. Vendar so v Ljubljani se precej bolj deževni mnogi drugi meseci kakor maj, če deževnost presojamo po količini padavin in ne le kako dolgo dežuje. Meseci z močnimi, a kratkimi nalivi se nam zide manj deževni kljub veliki količini padavin, kakor meseci, ko bolj rosi kakor ljube.

Zdaj se marsikdo boji, da bo letošnji maj tem bolj deževen, ker je bil april sorazmer-

no suh. Tega pa seveda ni mogoče napovedati z zanesljivostjo. Dežavno in hladno vreme, če bi trajalo delj časa, bi bilo leto še tem bolj škodljivo, ker se doslej zemlja še ni dovolj ogrela in ker je rastlinstvo zastalo v rasti. Vrtnarji in kmetje pričakujejo že nestopno toplejšega vremena. Povprečna mesečna temperatura znaša maja v Ljubljani 13,9 mm. Septembris je le malo toplejši: povprečna temperatura znaša 14,1 mm. Septembrsko temperaturo primerjamo zato, ker je najbolj podobna majniški. Vendar ima maj nekatere prednosti pred septembrom; maja je povprečno 6 dni jasnih, septembra le štiri. Vendar je maja oblačnih 11 dni, septembra pa 10 (maj ima 31 dni, septembra 30). Maj je na boljsem, ker samo 4 dnevi megleni, med tem ko jih je septembra 12.

Maja imamo v Ljubljani že povprečno štiri tople dni. To se pravi, da doseže temperatura v štirih dneh maksimum vsaj 25°. Septembra pa ima 5 toplih dni. Prva polovica maja je mnogo mizerljaja kakor druga. Prehod med hladnim in vročim vremenom je pri nas oster. Tako nosimo pogosto v prvi polovici maja še zimske suknje, v drugi polovici meseca so pa že suknjiči prvci in včasih se začne tudi kopalna sezona. V tem pogledu je ljubljansko podnebje bolj kontinentalno kakor subalpsko.

V splošnem se maja vreme pri nas še naglo spreminja in ni mnogo manj muhast kakor aprila. Zato so tudi pogosta prehladna obolenja. Ljudje se ravno bolj po koledarju kakor toplomeru. Zdi se jim smešno nositi zimske suknje maja. Tudi zadnje dni se je prehladilo mnogo ljudi, ker je bil skok od sorazmerno toplega na hladno vreme prenen. Maja tudi navadno več ne kurimo v sobah, čeprav bi morali, ako se hočemo ozirati na zdravstvene zahteve. V sobah bi temperatura ne smela biti vsaj nižja od 12°. Vendar smo se v pretekli zimi precej utrčili, zato nam tudi sedanje neprijetno vreme ne more tako lahko do živca.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAF

Predstave ob delavnikih ob 16. in 18.15, ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

KINO MATICA • TELEFON 22-41

Film krasnega pesla in globoke poezije. Življenje in ljubezen velikega pesnika najlepših pravljic, H. C. Andersena

Švedski slavček

Joachim Gottschalk, Ise Werner, Karl Ludvig Dähl, — Glasha W. Zeller.

KINO UNION • TELEFON 22-21

Prestreljiva zgodba mladega dekleta

Uničena sreča

Iza Miranda, Rossano Brazzi itd.

KINO SLOGA • TELEFON 27-30

Veličasten historijski film v režiji Carmina Galloni

Manon Lescaut

Vittorio de Sica, Alida Valli, Glasha: Puccini.

KINOMOSTE

Globoka drama iz življenja revnega študenta, ki ga je premagal sloj bogastva.

PRASKI STUDENT

V glavni vlogi: Adolf Wolbrück, Theodor Los.

UBEGI TIŠER

Film napetih pustolovščin z divjimi zvemci. Nedelja: 14. in 17. — Delavnik: 17.30.

dvorani. Podrobni spored se dobi v Knjižarni Glasbene Matice, Stane Lit. 3. — in velja obnemem kot vstopnica k produkciji.

lj.— **Sola Glasbene Matice Ljubljanske** bo imela svojo prvo letošnjo produkcijo v ponedeljek, dne 4. maja ob pol 6. uri popoldne v mali Filharmonični dvorani. Na tej produkciji bodo nastopili naši najmlajši gojenci klavirskega in violinskega oddelka. Nastopilo jih bo 29, ter bodo pokazali uspeh svoje prdnosti deloma v prvem deloma v drugem solskem letu. Spored produkcije je zelo pester ter obsega dela najrazličnejših skladateljev. Ravnanstvo vabi stariše in prijatelje k tej produkciji, za katero se dobi podrobni spored v Knjižarni Glasbene Matice. Vstop v dvorano je dovoljen na podlagi sporeda.

SOBOTA OB 18.30 — NEDELJA ob 16. in 18. NOV PROGRAM VESELI TEATER

lj.— Današnja premiera malega jubilejnega dvajsetega programa v »Veselim teateru« prične ob 18.30 uri. Vodstvo je poskrbelo, da bo za ta mali jubilej dovolj zabave v naši dvorani. Na sporedu so poleg kpletov in raznih solističnih nastopov še: vesela burka »Skandal v Dolenciških Toplicah«, glasbena točka »Čez sedem let vse prav pride« in lokalna enodejanka »Ljubljanski tereador«. Pripravljeni smo, da bo občinstvo znalo ceniti naše dosedanje delo in nas tudi ob tem našem jubileju rado podprlo. — Predprodaja vstopnic v soboto od 10. do pol 13 in od 16. ure dalje. — V nedeljo sta dve predstavi: ob 16. in ob 18 uri. Predprodaja vstopnic od 10. ure popoldne do večera.

lj.— **Umrli so v Ljubljani od 24. do 30. aprila:** Modič Marija, 79 let, zasebnica, Japljeva ulica 2; Rojcek Antonija, rojena Hlebš, 63 let, vpojka tobač. tovarne; Šmarska c. 40; Pfeifer Ivana, 90 let, bivša kuharica, Vidovdanska c. 9; Tavčar Ivana, vdova Mrak, roj. Verbič, 43 let, soproga mestnega pristava v pokoji, Šelenburgova ulica 6; Tomec Ernest, 56 let, profesor klasične gimnazije, Miklošičeva c. 17; Jekovec Matevž, 82 let, vpojka tobačne tovarne, Vodnikova 34; Perdanc Alojzij, 30 let, diplomirani tehnik, Gosposvetška c. 13; Posavec Franc, 73 let, pekovski mojster in posestnik — Karlovska c. 30; Zdešar Marija, rojena Škerl, 67 let, vpojka tobač. tov., Tržaška c. 114; Windscher Marija, 64 let, poštna uradnica v p., Domobranska c. 27; dr. Pucher Feliks, 51 let, zobozdravnik, Gregoričeva ul. 32; Florjančič Marija, 67 let, zasebnica, Vodnikova c. 287. V ljubljanski bolnici so umrli: Zorman Ivan, 67 let, železničar v pok., Zaloška cesta 163; Bernik Franc, 56 let, posestnik in pekskar, Šebeniška ul. 17; Jeriha Ivan, 28 let, mizarski pomočnik, Sv. Petra c. 47; Perovšek Ema, 47 let, žena železn. zvanika, Zolgarkjeva ul. 6.

lj.— **Za dijake srednjih, strokovnih in meščanskih 64 prično novi strojepisni tečaji v ponedeljek 4. maja.** — Učnina nizka. Največja moderna strojepisnica. — Vpisovanje dnevno. — Informacije, pro-

spekte daje: Trgovsko učilišče Christofov učni zavod, Ljubljana, Domobranska 15. Telefon 43-82.

lj.— **Oddajanje obrtnih pravic** v najem in uajemanje v zakup je po določilih veljavnega obrtnega zakona nedopustno in kaznivo, na kar opozarja mestno poglavarstvo ljubljansko, da premo po učenju ljudje ne bi prišli v škodo ter imeli opravka z oblastmi.

lj.— **Stavbno delavstvo iz Bizovika** in okolice vljudno vabimo na sestanek, ki se bo vršil dne 3. maja ob 10. uri popoldne v gostilni Babnik v Bizoviku. Na sestanku bomo poročali o kolektivni pogodbi za stavbno delavstvo in o zaščiti delavstva pri javnih delih. Zaradi važnosti razgovora vsi vljudno vabljani! — Pokrajinska delavska zveza.

lj.— **Prekije za fižol** — smrekove in borove nad 3 m dolge lahko naroči člani društva Malj gospodar in člani Splošne gospodarske zadruge železnčarjev pri imenovanju zadruzi do 7. maja t. l. proti delnemu predplačilu.

lj.— **Na retrospektivni jubilejni razstavi Matije Jame** bo imel v nedeljo 3. maja ob enajsti uri vodstvo g. prof. dr. F. Šijanec.

lj.— **Novinarska nabavljajna zadruga** bo imela svoj izredni občni zbor v nedeljo 10. maja ob 10. popoldne v Novinarskem domu.

Križanka

1	2	3	4	5	6	7
8				9	10	
11				12		
13				14	15	16
17			18			19
20	21					22
23					24	
			25			
	26		27		28	
29				30		31
32			33		34	
35			36			37
38	39			40		41
42			43		44	
45				46		
47						

Besede pomenijo

Vodoravno: 1. užaljenost, jeza, 6. Španski spolinik, 8. egipčanski bog, 9. nočna ptica, 11. del fotografskega aparata, 12. pojde (italj.), 13. azijsko prebivalstvo, 17. osebni zalamek (v nagovoru), 18. premoženje, lastnina, 20. pereč; nasprotno od kroničen, 22. grška črka, 23. kopitar, ki živi v južni Aziji in Južni Ameriki, 24. evropsko glavno mesto, 25. turški državni poglavar, 26. kmečki delavec, 28. kratkica za srbsko valuto, 29. pobiralac odpadkov, 31. oblika pomožnega glagola, 32. glas, 33. ruska reka, 35. sredi pota, 36. vodno obrambno sredstvo, 38. moško krstno ime, 40. grški bog ljubenzi, 42. če so kurja, so posebno neprijetna, 44. otroški naziv za očeta, 45. električni stroj, 47. proizvod destilacije premogovega katrana.

Navpično: 1. opravljati vrtno delo, 2. celina, 3. vraga, mokrota, 4. ugotavljanje enakovernost, 5. igralna karta, 6. prva žena, 7. italijanski spolinik, 10. obdan, povezan, 14. prebivalci velike celine, 15. reka v Angliji, 16. poželenja, pohlepi, 19. grška boginja maščevanja, 21. nepokoren, nelojalen, 24. šolska ocena, 26. živčno razražljan, 27. konj (turško), 29. žival z velikim številom okončin, 30. tuje moško krest-

no ime, 34. oblika glagola, ki pomeni go-ljufati, za nos voditi, 36. nemški filmski komik, 37. pritok Donave, 39. groflja v Angliji, 41. tuje moško krstno ime, 43. vsota, dana v znak sklenitve pogodbe, 46. sredi rase.

Rešitev zadnje križanke

Vodoravno: 1. cena, 5. Ezav, 9. Irena, 11. Ant. 12. Galileja, 14. atom, 15. pa, 17. rogač, 19. Ham, 21. Iljadica, 22. tečem, 24. tat, 25. amen, 26. pike, 27. in, 28. no, 29. ar, 30. sl., 31. fižol, 33. tibotapec, 36. Ajax, 37. Ra, 38. Ra, 39. Anzek, 41. kovinar, 43. markiza, 44. kosti, 45. NN, 46. Eva, 47. Adria.

Navpično: 1. cigareta, 2. Erato, 3. nelogičen, 4. animalen, 6. zaahati, 7. Ana, 8. vt, 10. al., 13. ep, 16. amater, 18. čim, 20. Adakale, 23. Emilija, 26. požarni zd, 28. nit, 30. staram se, 31. Fox, 32. opazna, 34. ha, 35. cukrana, 39. avisi, 40. ea, 41. Krka, 42. oko, 45. ni.

Iz pokrajine Gorizia

— Sneg se je poslavljaj. Ob koncu aprila je zapadel sneg v naši pokrajini. Kakor za slovo, ker smo prepričani, da ga za letošnjega snega ne bo več, saj je že v novembru ali decembru. V samem mestu Goriziji je te dni deževalo. V višjih predelih pa je zapadel sneg, ki je pobelil vrhove okoli Tarnove, Idrice, Tolmina in Bainszeze. Živo srebro je spričo tega v sami Goriziji zdrknilo za nekaj stopinj navzdol. Od časa do časa pa se je navzle temu posrečilo solcu, da je pokukalo skozi oblake.

— **Demografsko poročilo** mestne občine Gorizia: dne 30. aprila sta bila dva smrtna primera, rojstev in porok ni bilo.

— **Ognej na podstrešju.** Gasilci iz Gorizie so bili poklicani v Cormons, kjer je nastal ognej na podstrešju tamošnjega samostana sester božje previdnosti. Vzrok ognja je bil v slabem dimniku. Gasilcem se je posrečilo omejiti požar in preprečiti večjo požarno nevarnost, tako da so ostali samostanski objekti obvarovani pred uničenjem. Pri gašenju so pomagali tudi gasilci iz Cormonsa, ki so prvi prihitedi na kraj požara, ter iz okoliških vasi.

Naše gledališče

DRAMA

Sobota, 2. maja: ob 17.30: Vdova Rošlinka. Izven. Cene od 15 lir navzdol

Nedelja, 3. maja: ob 14.: Jurček. Mladinska predstava. Izven. Znižane cene od 12 lir navzdol. Ob 17.30: Človek, ki je videl smrt. Izven. Znižane cene od 12 lir navzdol

OPERA

Sobota, 2. maja: ob 17.: Orfej in Evridika. Izven. Znižane cene od 18 lir navzdol

Nedelja, 3. maja: ob 14.: Don Pasquale. Izven. Znižane cene od 15 lir navzdol

Ob 17.: Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Izven. Znižane cene od 15 lir navzdol

BREZ KARTE

in točk dobite zdravično Ambroževo medicino v Medarni, — Ljubljana — Zidovska ul. 6.

ASSUMIAMO AGENTI

introdutori vendita sapone bucato in polvere, buona provvigione.

CICCIONE — CASELLA POSTALE 62 — ONEGLIA

Comm. Alfonso Camagna

Casa fondata nel 1900

Commissioni — Esportazioni — Rappresentanze — Depositi — Trasporti — Assicurazioni

Ivrcka utemeljena leta 1900

Komisije — eksport — zastopstva — skladišča — prevozi — zavarovanja

NAPOLI — Via Arte della Lana 18

M I C R O

IL CAMBIO PER CICLO PIU LEGGERO DEL MONDO — PRESTAVA ZA KOLESA NAJLAZJA NA SVETU

Concessionario di vendita Pooblaščenec za prodajo

MARIO RODA — Firenzezola d'Arda — Corso Garibaldi 70

VIDOJKA

Blagopokojna bo počivala do pogreba na svojem domu, Privoz 12. Na zadnji poti je spremimo v nedeljo, dne 3. maja 1942, ob 4. uri popoldne z Zal, kapele sv. Nikolaja, na pokopališče k Sv. Križu, kjer bo položena v rodbinsko grobnico.

LJUBLJANA, dne 2. maja 1942.

Globoko žalujoči:

MARIJA ZAJEC, mati MILAN MIŠIČ, zaročenec MILOVAN, brat MIRA por. ing. POLJANŠEK in NADA por. WEILGUNY, sestri in ostalo sorodstvo

DNEVNE VESTI

— Lepa gesta mesta Firenze. Občina Firenze, mestno gledališče in turistične organizacije so povabile na 15-dnevno brezplačno prijetno bivanje v Firenzi številno zastopstvo vojnih ranjenec, ki pripadajo umetniškimi ter znanstvenimi strokam v državnih osnih sil. Gostje si bodo lahko brezplačno ogledali mestne muzeje, razne razstave in prireditve glasbenega maja.

— **Uspeh vztrajnega znanstvenega dela.** Iz Rima poročajo, da se je po dolgih letih raziskovanja posrečilo znanemu jeziku-koslovu prof. Primu Vannutelliju, da je razvozlal skrivnost ritma Pindarovih slavnih pesmi. O svojih zanimivih izsledkih mu je predaval prof. Vannutelli v okviru Kralj. študijskega zavoda.

— **80 vojakov birmanih.** V stolnici v Cuneu je bilo birmanih 80 vojakov. Botri so jim bili po večini vojni tovariši. Obnemem je bil krščen vojak Franc Carpi. Krstni boter mu je bil podprefekt Cibradio kot prefektov zastopnik.

— **Starkin smrtni padec v grob.** O prikliki nekega pogreba v Alessandriji je padla v grob na pokopališču Novi Ligure Tletna Magdalena Dameri. Revica je dobila smrtonosne poškodbe, ki jim je podlegla.

— **Ob zvokih harmonike okraden.** Jurij Radja iz okolice Spalata je imel v nekem kotu sohe kovčec, ki ga ni zaklepal. V kovčku je imel shranjenih osem bankovcev po 1000 lir. Bilo je zvečer, ko so ga prišli obiskati trije prijatelji. S seboj so pripeljali harmonikarja, ki je vneto sviral in ki je spravil družbo v dobro razpoloženje. Ko so prijatelji odšli, je šel Radja dobre volje spat. Ta dobra volja pa je brž shlapela, ko je Radja hotel poiskati neko stvar v kovčku. Ostrmel je, ko je opazil, da je izgubilo vseh osem tisočlirskih bankovcev. Takoj je osumil tativirne harmonikarja, ki je med sviranjem sedel tik pred kovčkom. Radja je takoj stekel na kvesturo, kjer je z zvečer prijavil. Za osumljenim harmonikarjem imajo že sled.

— **Izrebane nagrade.** Izrebane so bile sledeče manjše nagrade v serijah O in P. Serija O: dve nagradi po sto tisoč lir za zakladna bona št. 226.361 in 545.034. Štiri nagrade po 50 tisoč lir za zakladne bone št. 419.675, 1.416.676, 1.466.746, 1.508.226. Serija P: dve nagradi po 100 tisoč lir za zakladna bona št. 1.802.289 in 1.844.653. Štiri nagrade po 50 tisoč lir za zakladne bone št. 770.921, 1.011.565, 1.364.647 ter 1.905.502.

— **Naraščanje prebivalstva v Jonski pokrajini.** Kakor poročajo iz Taranta je narasio v tamkajšnji pokrajini število prebivalstva v dvomesečju februar, marec za 943 oseb.

— **Piškot za krušni obrok.** Poljedelski minister je odredil, da se bo lahko prodajal enotni tip piškota, ki tehta 75 gramov, za odgovarjajoči dnevni krušni obrok.

— **Albanski gospodarski minister Kotle** je prispeil v Foggio ter si ogledal naj-sodobnejše gospodarske naprave in ustanove v Capitanati.

— **Podaljšana prodaja tripolitanskih loterijskih srečk.** V smislu razglasa finančnega ministra je podaljšana prodaja tripolitanskih loterijskih srečk do polnoči 2. maja v vseh občinah, do polnoči 3. maja pa v vseh večjih mestih.

— **Nesreče.** Včeraj so prepeljali v ljubljansko bolnico med ponesrečenci skoraj same otroke. — Anica Cerne, enoletna hči posestnika iz St. Vida pri Stični, je padla doma v kuhinji in si zlomila levico. — Stanko Štraba, 5 letni sin posestnika iz Matene, je padel doma na dvorišču in si zlomil desno nogo. — Marija Konkardi, 5 letna hči delavca iz Borovnice, je padla s peči in si zlomila levico. — Jožefa Lavrič, 6 letna hči delavca iz Stične, je prišla na cesti pod voz: kolo ji je šlo čez desno nogo in ji jo zlomilo. — Marija Kralj, 46 letna žena sprevednika iz Ljubljane je doma pospravljala in pri tem ji je zaboj padel na desno nogo in ji jo zlomil.

— **Razdelitev in oskrba s tkaninskimi izdelki za proizvodno izdelkov, ki niso podvrženi racionalnanju.** Kakor poročajo »Eco di Roma«, so sklenili pristojni činitelji disciplinirati tudi proizvodno neracionalna-

Iz Ljubljane

lj.— **Zivilski trg.** Na trgu je zadnje tedne od tržnega dne do tržnega dne bolj živahno. Tako je bilo tudi danes več blaga in prometa kakor pred tednom. Prevladuje seveda zelenjava. Na kmečkem zelenjadnem trgu je bilo danes še posebno mnogo sadik pač zaradi tega, ker zdaj še tem bolj sadimo, odkar je zemlja namočena. Naprodaj je bilo tudi mnogo sadik paradiznika, ki ga pa ljudje zdaj še ne upajo brez skrbi saditi, ker se boje slane. Med domačo zelenjavo je naprodaj že precej berivke. Na izbiri je špnače, ki je ni bilo mnogo več naprodaj niti, ko je bil trg najboljše založen prejšnja leta. Gospodinjne pa lahko prav tako izbirajo med uvoženim zelenjavo. Med uvoženim blagom naj omenimo novi grah, Tu in tam prodajajo tudi beluše. Naprodaj je tudi vedno nekaj artičok. Založite se tudi lahko s topinamburjem, ki je neke vrste nadomestilo krompirja in tudi artičok. Naprodaj je precej rdečec in malo manj bele redkvice. Sadja je tudi sorazmerno precej. Posamezne prodajalke še dovažajo zimski jabolka domačega pridelka. Po jabolkih je vedno veliko povpraševanje. V denar pa gredo tudi dobro oranže. — Danes je bilo naprodaj po 12 dkg mesa na družinskega člana.

lj.— **Na prvi letošnji produkciji Šole Glasbene Matice** bo nastopilo okrog 30 gojencev, klavirskega, violinskega oddelka in oddelka za čelo na naši prvi in najstarejši glasbeni šoli. Vsakoletne produkcije so najboljše in najlepše ogledalo vestnega in smotrnega dela naših glasbenih večstakov, ki so se posvetili glasbeni vzgoji naše mladine na šoli Glasbene Matice, ki že 60 let tako vedno in uspešno vrši svojo kulturno nalogo. Zato vabimo vse stariše in prijatelje naše mladine na produkcijo, ki se bo vršila v ponedeljek, dne 4. t. m. ob pol 6. uri zvečer v mali Filharmonični

Globoko užalosteni naznanjamo tužno vest, da nas je v cvetu mladosti 22 let, prevedena s svetimi zakramenti, za vedno zapustila naša najljubša, predobra hčerka, sestra, teta in svakinja

VIDOJKA

Blagopokojna bo počivala do pogreba na svojem domu, Privoz 12. Na zadnji poti je spremimo v nedeljo, dne 3. maja 1942, ob 4. uri popoldne z Zal, kapele sv. Nikolaja, na pokopališče k Sv. Križu, kjer bo položena v rodbinsko grobnico.

LJUBLJANA, dne 2. maja 1942.

Globoko žalujoči:

MARIJA ZAJEC, mati MILAN MIŠIČ, zaročenec MILOVAN, brat MIRA por. ing. POLJANŠEK in NADA por. WEILGUNY, sestri in ostalo sorodstvo

„Ljubljana teče navzgor“

Zanimivosti o barjanskih tleh in nekaj podatkov o nastanku Barja

Ljubljana, 2. maja. Ljubljana z Barjem je se mnogi bolj zanimiva kakor lahko odkrijejo meščani, ki so se včasih tako živo zanimali za regulacijska dela v mestu. Naj vam ob tej priliki malo razložimo, da je bila regulacija Ljubljane potrebna, odnosno celo nujna iz geoloških razlogov. Mislimo na poglobitev struge Ljubljane; vedeti morate, da dno Ljubljane v mestu pred poglobitvijo ni bilo bistveno globlje kakor na Barju. Voda je v spodnjih plasteh zastajala. Ljubljana je imela le v zgornjih plasteh nekaj padca ali strmca, ki je pa bil vendar le minimalen. Tako ni niti veliko pretiravanje, če kdo pravi, da Ljubljana teče navzgor.

Plasti tal na Barju

Barjanska tla so že dobro preiskana. Raziskovali so jih strokovnjaki že v prejšnjem stoletju in o tem je že precej bogata literatura. Zemeljske plasti so bile prvotno raziskane do globine 51,5 m, pozneje pa tudi v večji globini. Prezre teh plasti nam pokaže, da je na površini humus, tu pa tam tudi sipina, šotna plast je pa že redka. Pod vrhnjo plastjo leži peščena, predvsem plast peščene ilovice in tu in tam malo debelejši pesek in droben pesek, ki ga v Ljubljani imenujemo »mivka«. Potem sledi siva glina, po večini sivica, pod njo je pa zopet plast peščene ilovice ali mivka, pesek, pa tudi tu in tam grobna. Najnižje, v globini izpod 51,5 m, je pod plastjo peščene ilovice zopet siva glina. Znanstvenik nam opozarja (Geografski vestnik 1938, Ivan Rakovec: »K nastanku Ljubljanskega barja«), da je tla barjanske kotline značilno menjavane »dinastične plasti« s peščeni. V najglobljem profilu se ponovita peščena in glinasta plast po trikrat. Posebej je pa treba omeniti, da nalezimo med peščeno plastjo, odnosno na površju tal tudi šotno plast. Na vrhu je šota po večini že porozana, odnosno se razpada v humus. Prezre nam pa pokaže še dve šotni plasti, ki ležita različno globoko. Višja plast šote leži 17 do 18 m globoko, tu in tam pa tudi precej globlje n. pr. od 23 do 24 m, najgloblje pa 26,5 m. Ivan Rakovec je ugotovil marsikaj pomembnega o barjanskih tleh, kar starejši raziskovalci niso dognali. Tako naj omenimo, da je ugotovil nečisto v Kossmatovi geološki karti, ki je bila priložena njegovi razpravi »Überschiebung im Randgebiete des Laibacher Mooses«. Po tej karti je bila posneta tudi Kramerjeva geološka karta Barja in zato je prav tako netočna. Rakovec ugotavlja, da leži v severnem obrobju, predvsem v Viškem brdu takoj pod preperinško oedejo peščena ilovica, pod njo siva glina, nakar sledita pesek in prod. Pod prodom leži še konglomerat, a njegova debelina ni znana. Ta konglomerat sega proti zahodu do Bokale. Na vzhodni strani bokalskega grada izvira potoček, ki teče že po karbonskih skladih. Od tu dalje proti Viču sestoji Viško brdo iz kvarternih, izključno diluvialnih plasti. To je nova ugotovitev.

Nastanek barjanske kotline

Strokovnjak je razložil, kako je nastala Barja. Osnovno sedanjost barjanske kotline je dala dolina Ljubljane in zato so raziskovalci morali raziskovati barjansko kotline. Ljubljana kot izhodniška nivoja in terase, ki so se ohranile pri vstopu nekdanje nadzemske Ljubljane na Barje. Ko je raziskovalec proučil vse posamezne nivoje in terase v barjanski kotlini je prišel do zaključka, da so bila dviganja v srednjem in zgornjem ploščenu v območju barjanske kotline enakomerna. Najmočnejše je bilo dviganje v srednjem delu žnega obroja. V severnem obrobju ki je k njemu treba pristiti tudi osamelca med Brezovico in Vrhniko je bilo dviganje proti jugu vedno manjšo. Geološka prelomnica poteka najbliž od zemeljske doline se pod Barjem proti severozahodu. Na podlazi te črte je Ljubljana z Gradom, kar je Rakovec ugotovil že, ko je razpravljal o ljubljanskem potresu. Severni del Barja se je pri dviganju v mlajšem ploščenu nagnilo počevno proti jugu, odnosno jugovzhodu; podobno dviganje je bilo ugotovljeno tudi v zaledju južnega obroja. Iz vsega tega je razvidno, da je bilo na sedanjem ozemlju barjanske kotline najmočnejše dviganje v južnem in osrednjem delu, kar je bilo za genezo barjanske kotline odločilna zrna pomena. Tedaj je Ljubljana tekla na ozemlju sedanjega ozemlja po dnu, ki je bilo v višini 450 do 460 m. V poznejšem ploščenu je Ljubljana s svojimi pritoki zelo denudirala grčevnato ozemlje. Različne kamnine, ki na nje naležimo na sedanjem barjanskem ozemlju, namreč niso

popuščale vode v tolikšni meri, da bi povsod nastopilo ukrasovanje. Ljubljana si je izklopala sorazmerno široko in globoko dno med Plešivico in Žalostno goro. Zelmejšica, Iska in Borovniščica tečejo, preden dosežejo barjansko kotlino, po globoko vrezanih dolinah, ki tudi pričajo, da je tu dviganje v mlajšem ploščenu zelo močno. Ljubljana se je skrila pod zemljo zaradi ukrasovanja, preden je dosegla barjansko kotlino, omenjeni njeni pritoki pa tečejo na površju, kar je treba pripisovati nepropustnosti kamnin v njihovih strugah. Produkt učinkovanja voda na južnem obrobju je bil v času mlajšega ploščena naplavinna grobega materala. S tem močnim dviganjem južnega obroja je začela nastajati barjanska kotlina in razumljivo nam postane, zakaj najnižja plast vsebuje prod in konglomerat. Zaradi nenakomernega dviganja obrobni predelovi se je ploščensko porečje Ljubljane zelo okrnilo, zlasti na vzhodnem obrobju kotline. Razen tega je treba upoštevati, da so pozneje vplivali na te okrnjene porečje Ljubljane še tektonski procesi. Ko se je dviganje zaustavilo, se je Ljubljana začela pomikati proti jugovzhodu in vzhodu, kjer je bilo relativno zniževanje največje, zato so pa postali tudi njeni levi pritoki daljši, med tem ko je na desni strani rajela ter pretečela vase nekatere pritoke. I. Rakovec je tudi določil, kdaj je nastal probrat v preobrazovanju barjanskih tal, to se pravi, kdaj je bila denudacija zaustavljena pogrezanju in ji je sledila akumulacija. Grezanje se je začelo prvič na meji med ploščenu in diluvijem ali kvečjemu v zgodnjem diluviju.

Najmanj trikrat jezero v kotlini

Strokovnjak je posebej naglasil, da je menjavanje peščenih plasti s plastmi mase glin posebno značilno za barjanska tla. Iz teh plasti čitamo zgodovino nastanka Barja. Vedeti moramo, da se je mastna glina sedela le v globljem jezeru, med tem ko so vode nanosile peščene plasti v bolj plitvem ali že usihajočem jezeru. Bolj verjetno je, da so bile peščene plasti odložene v usihajočem jezeru, kar s menom sklepni po šotnih plasteh, ki so bile odkrite pri vseh treh peščenih plasteh. V barjanski kotlini je bilo jezero najmanj trikrat, to pa tudi dokazuje, da je bilo grezanje večkrat zaustavljeno in mu je sledil presledek mirovanja. Po vrhni plasti šote na Barju bi po tem takem smeli sklepati, da je barjanska kotlina zdaj v dobi mirovanja.

Najnižja tla na Barju leže v ravni 287 m, osrednji del Barja pa je 289 m n. m.

Prepresta in ljubka je letošnja moda

ki računa z vsimi trenutnimi težavami — Nobe-nih osnovnih sprememb, le izpopolnitve prinaša

Primerne časi se je unesla tudi moda. Diskretno se je umaknila v ozadje in prepuстила odločilno besedo točkam, ki so se izkazale za uspešnejše brdo, kakor je bila nekoč moževa denarnica. Sedaj, ko se poslavlja april in tu pa tam že mika prjetna mlačna toplota k spremembi oblačil, ko je na pragu maj in z njim, upajmo, resnična pomlad, smo se pa zanimali, kaj je moda pripravila v svojem zavetju, našim dekletom in ženam za letošnje pomlad in poletje. Naprosili smo jo za kratek intervju.

Kakor smo pričakovali, nam je na splošno vprašanje o novostih odgovorila, da novih osnovnih težav ni, da sta v letu samo, v tem času bo mogla pregledati vse, kar je bilo doseženo ustvarjenega; koristno bo izbrala, nekoristno zavrgla.

Dolžina oblek bo tudi letos enaka dolžini v preteklih devet letih, živahnost bodo poudarjale gube spredaj, toda tiste, ki jim ugaajo, jih bodo mogle nositi tudi zadaj na krilu. Poleti bodo velika moda tiskane tkanine. Mladencem bodo ugajale obleke sestavljene iz krila iz tiskane svile in iz ljubkih mustinastih bluz eotne barve. Videli bomo komplete z jopiči prav tako iz tiskanih tkanin. Pri teh kompletih bo krilo nagubano spredaj. Najbolj zaželeni bodo

Proti zahodu ostajajo tla v isti ravni skoraj do Trzaške ceste, med tem ko se proti obrobju zložno dvignejo na raven 290 m. Tla so višja v obrobju zaradi naplavljanja ilovnatih in prodnatih plasti. Ob izvru Ljubljane so tla v ravni 289 do 290 m. Terenska sekcija za regulacijo Ljubljane je ugotovila, da se globlje raven izvirkov Ljubljane med 290.49 in 290.73 m. Ljubija izvira v ravni 290.66 m in Bistra 289.18. Povprečna raven ali višina barjanske kotline znaša na podlagi teh podatkov 289 m.

Zelo majhen padeč Ljubljane

Ce ste pazljivo sledili navajanju podatkov strokovnjaka o nastanku Barja, vam je postalo razumljiveje, zakaj ima Ljubljana tako majhen padeč. Vedeti pa morate tudi, da je bil prej v dnu Ljubljane v mestu greben ali prag, ki je nastal v stoletjih bodisi zaradi naplavin ali delno tudi, ker so v strugo sesipali ruševine (baje, ko so podirali staro mestno obzidje) in ker je bilo naplavljanje zaradi palisad in jezov v mestu v srednjem veku še več je. Nedvomno vas bo zanimalo, kako se je gibala raven dna Ljubljane v Ljubljani, ali med prehodom med Barjem in Ljubljanskim poljem. Dno pri Sv. Jakobu je bilo v ravni 290.3 m, pri Stritarjevi ulici 290.71 m in ob Ambroževem trgu 290.1 m. Po ugotovitvah strokovnjakov se je barjanska kotlina glede na pregrado, ki jo loči od Ljubljanskega polja, že med aluvijem znižala za nekaj metrov in medgorsko površje na Mirju in Krekovem se lomi proti Gradaščici v obliki 4 do 5 m visoke ježe. To oblikovanje tal je nastalo šele v poznejši dobi aluvija, v dobi, ki je mejni na dan današnje dobo, kar sklepajo po višinskih točkah dna (neregulirane) Ljubljane. Dno Ljubljane je pri Verdu v ravni 285.31, pri ustju Bistre 283.63, pri ustju Borovniščice 282.63, ustju Radne 282.41 in Isčice 280.71. Pri razvođu z Gruberjevim prekopom je dno v ravni 284.4 m, pod šentjakobskim mostom 284.2, pod franciškanskim mostom 284, pod mesarskim mostom 283.5 in pri ustju Gruberjevega prekopa 280.2 m. Iz teh števil je razvidno, da se je dno Ljubljane spuščalo le do vmesne pregrade, nakar se je pa skoraj za 4 m dvignilo. Posebno zanimivo je, da globina struge v Ljubljani ni postala nič večja kakor na Barju ter da je znašala tu kakor tam povprečno 6 do 8 m.

Na podlagi vsega tega nam postane tudi bolj razumljivo, zakaj je bila poglobitev Ljubljane tako potrebna v Ljubljani.

v pasu zapira majhen trak. Ima gladke rokave, v zapestju nekoliko zožene. Najprej bomo skrajšale rokave, da bodo segli do komolca. Odstranile bomo majhen rdeč ovratnik, napravile izrez in ga odale z bogatim dolgim ovratnikom iz belega pikeja, ki bo razširil ramena in dal obleki mladostni videz. K prekrojeni obleki bomo nosile belo torbico iz usnja ali iz pikeja, kakor je ovratnik.

Ce pa želimo ohraniti svoj rdeč ovratnik, dajmo obleki nov ton v pasu. Kupimo rdeče svilne, enake tisti ovratnika, kolikor jo potrebujemo za pas in za drapiran klobuk, ki ga tomo dale izdelati tako, da se nam bo spuščal globoko na tilnik. K taki obleki spadajo tudi rokavice iz rdeče svile. Klobuk, pas in rokavice lahko nosimo tudi v zvezi z drugo obleko, pri kateri sta bela in rdeča barva prevladujoci.

Madagaskar stopa v ospredje

Velik, redko naseljen otok z rodovitno zemljo in znatnimi naravnimi bogastvi

Domačini z Madagaskarja se vračajo domov z velikim aligatorjem

Po zasedbi Andamanskih in Nikobar-skih otokov po japonskih četah se je raztegnila vojna neposredno tudi na Indijski ocean. Pod vtisom teh najnovejših dogodkov posvečajo Angliji in Američani posebno pozornost francoskemu protektoratu Madagaskarju. S tem pa stopa v ospredje svetovnega zanimanja tudi ta veliki otok, ki meri 600.000 km².

Dočim so igrali doslej v gospodarskem življenju Madagaskarja rastlinski proizvodi (kava, kakao, vanilija in druge spicerije) skoraj izključno vlogo in kakor so tvorili proizvodno plantažo (riž, bombaž, koruza, tobak, maniob) temelj otoknega gospodarstva, so se zlatna naravna bogastva le malo ali pa nič izkoriščala. K tem spadajo premog in železna ruda, zlato srebro in platina, baker, nikelj in svinec, grafit, fosfat, dragi kamni itd. Celotno nafto so našli na Madagaskarju, čeprav bi človek tega ne pričakoval, kajti otok leži blizu afriškega kontinenta, kjer mineralni olj skoraj sploh ni. Precej mineralnih olj črpajo na Madagaskarju v okrajju Sakalava in Majunga, ležečih skoraj sredi otoka. Poleg tega so našli na petrolejske vrelce pri Bitsiriri, Amposu, Demolangi in Foroka-

ri, severozapadno in jugozapadno od kraja s produktivnejšimi vrelci.

Madagaskar je zelo redko naseljen, saj pride komaj 6 prebivalcev na km². Tudi gospodarsko življenje na njem je slabo razvito. Naravna bogastva se kot rečeno le malo izkoriščajo, kar velja prav tako za mineralna olja. Madagaskar je geološko tako kakor na mineralnih oljih bogati otok Nizozemske Vzhodne Indije ostanek v morje pogrezane celine in zato je verjetno, da se bogati vrelci mineralnih olj Insulinde tu nadaljujejo. Pred otvoritvijo Sueškega prekopa je bil Madagaskar s svojimi pristanišči važna vmesna postojanka v prometu med Evropo, Severno Ameriko in Južno Afriko na eni ter Indijo, Iranskim zalivom in Rdečim morjem na drugi strani. Zdaj, ko je sredo-morska pot zaprta za ves normalni promet, je dobil ta otok zopet nekaj svojega starega pomena. V pristaniščih Madagaskarja se zopet ustavljajo petrolejske ladje.

Madagaskar je torej velik, redko naseljen otok z rodovitno zemljo in znatnimi naravnimi bogastvi. V gospodarskem pogledu nikoli ni igral pomembnejše vloge. Pač pa dobiva zadnje čase vedno večji pomen kot važno pomorsko oporišče.

Praktično društvo

Mnogo je na svetu društev, ki nimajo prav nobenega praktičnega pomena. Zlasti v Ameriki kar mnogih raznih nepotrebnih društev, ki imajo včasih naravnost smešne cilje. So pa tudi praktična in potrebna društva. Med najbolj praktična spada gotovo društvo za preskrbo daril godovnikom. To praktično društvo imajo na Danskem.

Marsikdo je že prišel in še pride v zadrego, ko je treba kupiti svojcu ali prijatelju darilo za god, pa ni denarja. In lahko si mislimo kako v takim primeru odele človeku, če mu priskoči na pomoč društvo. Vsak človek rad razveseli z darilom svoje in prijatelje. Toda vedno si tega vesela je more privoščiti, ker je olvisno od denarnih sredstev. Na Danskem si pa ljudje lahko pomagajo tako, da pristopijo k društvu in plačujejo mesečno po eno krono članarine in eno krono na račun stroškov za dogovajne. Vsakemu članu preskrbi društvo za god primerno darilo, obenem ga pa še na lastne stroške pogosti. Da bi stroški ne bili preveliki, se praznujejo vsi na en mesec odpadli godovi istega dne in v istem lokalu. Godovnik lahko tako pogosti svojce in

prijatelje, ne da bi mu bilo treba šteti za to denarce. Več se pa za 24 kron v letu ne more zahtevati.

En sam otek iz treh

Južno od velikih danskih otokov ležeči otoki Langeland, Aerö in Taasing bodo združeni v en otok. O tem se je pogajalo te dni odposlanstvo otokovanskih pristojnih ministrstvi. Najprej bodo otoki zvezani z nasipi, pozneje bodo pa morje med njimi izsušili. S tem bo pridobljeno mnogo rodovitne zemlje. Stroški so preračunjeni na 55 milijonov danskih kron.

Čudne žalne barve

Dočim je zdaj v večini držav črna barva znak žalosti, ni to povsod na svetu običaj. Na Kitajskem je žalna obleka bela, v Turčiji pa modra. Zelo različne so bile žalne barve tudi v starh časih. Na francoskem dvoru je veljala stozki stoletja za žalno barvo vijoličasta. Kraljice so nosile v znak žalovanja obleke kostanjeve barve, kot vdove pa bele. V Venezueli je bila v času dožev svečana žalna barva temnordeča.

je porinil čoln v vodo in skočil vanj. Dva majcena plamenčka sta še pretrgala temo, ki je ležala pod piničevci: poka sta bila malone sočasna, in eden izmed izstrelkov se je s suhim udarcem zaril motornemu čolnu v bok.

Roy je videl, kako se je zbiralo na peščini čedalje več človeških postav. Beaurière je bil očitno pustil nekaj mož pri ograji; ti so bili slišali streljanje in pritekli gledat, kaj je. Toda peščina s svojimi razburjenimi postavami in črnim skalnim branikom nad seboj se je hitro odklinala v daljavo. Čoln je ime zelo močan motor in je bil tudi z obliko prilagojen kar največjim brzina. Roy je vrgl oč po Gouvernu, ki se je sklanjal nad krmilnim kolesom, kakor bi ga bil docela pozabil. Said je sedel zadaj. Čoln je vozil proti širokemu morju in narahlo zavijal v južnovzhodno smer. Po tem je Roy sodil, da bodo v razdalji kake milje oblupili skrajni konec Ferratskega rta; toda čez nekaj minut je Gouverne okrenil krmilo in čoln je mahoma zavlil proti kopni zemlji.

»Beaurière?« se je Roy začuden vprašal. In ko je postal lok še ostrejši: »Cap Roux?»

Ni mu šlo v glavo; čut za kraj in smer ga je puščal na cedilu. Gouverne je privrli bučanje motorja, da je bilo komaj še brnenje, a čoln je slej ko prej z veliko hitrostjo rezal vodo.

Gouverne je okrenil glavo in se ozrl po luni. Nobe-den ni odprl ust.

Dr. Torridon igra za vse

Roman

Orožnik je odprl vrata, in Emil Gouverne, srok, bradat in mogočen, mu je nastavljal pištolo na prsi. Temnopoliti Said, ki je stal z rdečim fesom na glavi nekoliko za njim, je meril s samokresom v Beaurière.

Gouverne je rekel: »Pobesite orožje! Takoj! Vrzite mi ključe, Beaurière! Dobro! Vzemite jih, Said.«

Obe pištoli in orožje s kjuči so padli na tla. Said je jadrno planil gospodarju izza hrbita in jih pobral. »Baš za časa sem prišel,« je nadaljeval Gouverne. »Samo še nekaj minut, Beaurière, pa bi bila vaša neumnost pokvarila udar, ki sem ga dolgo, dolgo pripravljval. Ne morem vam dovoliti, da bi zaprli tako važno karto v moji igri.« Njegove črne, globoko vrte oči so posevno ošinile Roya. »Doktor, pojedite s Saidom!« Glas mu je rezko zazvenel. »Ste me slišali? Če vam je življenje drago, idite s Saidom!«

Roy je krenil proti vratom. Kaj ga čaka zunaj, ni vedel. Pa mu niti ni bilo mar. Stvari niso mogle postati hušje, kot so že bile.

Gouverne se je umaknil in ga pustil mimo. Beaurière pa je z nejeverno osuplostjo vzkliknil:

»Vi? Cariguel!«
»Da, da, kriminolog za svoj lastni račun,« je prjazno odvrnil Emil Gouverne. »Mar bi se bili spomnili tudi mene, ko ste zasliševali potnike na »Ran-poru!«

»Pozivam vas, da spravite tisto pištolo! Jaz sem tu predstavnik zakona...«

»Jaz pa delam na svojo pest! Kaj še?«

»Torridon je moj ujetnik. Pazite se, Cariguel! Če ga odvedete, se postavite v nasprotje z zakonom! Bogme, to pot si dovoljujete preveč. Ako zapustite sobo z mojim ujetnikom, boste sami zločinec... in policija vas bo znala najti!«

»Policija — se pravi vi?« se je zasmejal Gouverne. »Zdravi ostanite, prijatelj!«

Naglo je stopil čez prag, zaloputnil vrata za seboj in obrnil ključ.

XXXIII. poglavje

GOVERNOV SVET

Vrata na teraso so bila na stečaj odprta; ob znojju stopnic je orožnik v uniformi negibno ležal vznak.

Gouverne je vtaknil pištolo v žep; oči, zasenečene od kavej mehkga belega klobuka, so mu skrivnostno se iskrile zletele od Roya k Egipcianu, in zobje so se mu bilo zabliskali med bradatimi ustnicami.

»Mislita, da se lahko obotavljamo?« je osorno vprašal. »Hitro na obalo! Tecimo!«

Pahnil je Roya proti vratom.

»Tecimo, tecimo!«

Mesečina je zalivala vrt. Saidova vitka postava je šinila naravnost proti drevju. Roy je ubral za Egipcianom, držič uklenjene roke pred seboj, in v tem, ko je tekel, mu je hrumel po glavi vrtnec dvomov in negotovosti.

»Cariguel!« je mislil sam pri sebi. »Kriminolog Cariguel. Kaj pomeni vse to? Kam me bo zaneslo? V še hušje neprijetnosti? In če bi se vrnil?«

Odgovora ni bilo treba čakati. Oknice v sobi, ki jo je bil pravkar zapustil, so se sunkoma odprle in treščile ob zid, takoj nato pa je počila pištola — očitno sta imela bodisi Beaurière, bodisi orožnik več samokresov, nego sta jih bila vrgla od sebe — in svinčenka je udarila ob deblo bližnjega drevesa. Skušati se vrniti je pomenilo toliko kakor samomor.

Vendar si ni mogel kaj, da ne bi med tekot pogledal nazaj: videl je Beaurière, kako je s samokresom v roki stal pri oknu.

Gouverne je sopihal Royu za hrbotom:

»Tecite, tecite! In držite glavo nizko.«

Druga svinčenka je priživgala tik mimo njega.

Pritekli so na obalo, kjer je čakal motorni čoln s kljunom na pol zaritim v pesek.

Said, ki je bil prvi pri čolnu, ga je zgrabil za prednji konec in signal:

»Dajta, skočita vanj! Hitro!«

Roy, ki so ga lisice ovirale, se je skobacal v čoln, kakor je vedel in znal, ter legel na dno. Gouverne se je prihulil na sedežu za krmilnim kolesom. Said